

Tăng cường quản lý nhà nước về giáo dục và đào tạo của Ủy ban nhân dân tỉnh Hậu Giang hiện nay

Ngày nhận bài: 20/03/2025 | Ngày phản biện: 21/03/2025 | Ngày xuất bản: 27/03/2025

Tác giả: Nguyễn Thị Thúy Kiều (Trường Cao đẳng Cộng đồng Hậu Giang)

Tóm tắt: Để công tác giáo dục và đào tạo đạt hiệu quả cao không thể vắng bóng hoạt động quản lý nhà nước về lĩnh vực này. Thời gian qua, Ủy ban nhân dân tỉnh Hậu Giang ngày càng nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước về giáo dục và đào tạo thông qua sát sao lãnh đạo, chỉ đạo các cơ quan, đơn vị liên quan trên địa bàn tỉnh. Bài viết phân tích thực trạng quản lý nhà nước về giáo dục và đào tạo của Ủy ban nhân dân tỉnh Hậu Giang hiện nay, chỉ rõ hạn chế, bất cập; từ đó, đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả của công tác này thời gian tới.

1. Thực trạng quản lý nhà nước về giáo dục và đào tạo của Ủy ban nhân dân tỉnh Hậu Giang hiện nay

Bám sát Nghị định số 127/2018/NĐ-CP ngày 21/9/2018 của Chính phủ quy định trách nhiệm quản lý nhà nước về giáo dục; Luật Giáo dục (năm 2019); Chỉ thị số 1537/CT-BGDĐT ngày 05/5/2014 của Bộ Giáo dục và đào tạo về tăng cường nâng cao hiệu quả một số hoạt động giáo dục cho học sinh, sinh viên trong các cơ sở giáo dục, đào tạo; Thông tư số 04/2014/TT-BGDĐT ngày 28/02/2014 ban hành quy định về quản lý hoạt động giáo dục kỹ năng sống và hoạt động giáo dục ngoài giờ chính khóa... thời gian qua, Ủy ban nhân dân tỉnh Hậu Giang luôn chú trọng công tác xây dựng dự thảo kế hoạch, chương trình, dự án phát triển giáo dục trên địa bàn.

Căn cứ vào tính chất và nội dung quản lý nhà nước về giáo dục và đào tạo, Tỉnh ủy, Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân tỉnh Hậu Giang đã sát sao lãnh đạo, chỉ đạo các cơ quan, đơn vị liên quan nghiên cứu, xây dựng chương trình, kế hoạch, đề án về giáo dục và đào tạo hằng năm. Điển hình như: Nghị quyết số 16-NQ/TU ngày 14/7/2023

của Tỉnh ủy Hậu Giang về Chiến lược phát triển bền vững giáo dục và đào tạo tỉnh Hậu Giang đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045; Đề án số 07-ĐA/TU ngày 14/7/2023 về xây dựng đội ngũ giáo viên và cán bộ quản lý giáo dục đủ phẩm chất, năng lực ngang tầm nhiệm vụ giai đoạn 2023 - 2025, định hướng đến năm 2030... Trên cơ sở đó, hằng năm, Ủy ban nhân dân tỉnh Hậu Giang trình Hội đồng nhân dân tỉnh quyết định phương hướng, nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội, trong đó có nhiệm vụ giáo dục và đào tạo. Nội dung, phương hướng, nhiệm vụ hằng năm về giáo dục đều mang tính tổng thể và có tính định hướng rõ ràng. Trong đó, chú trọng tổ chức bộ máy nhà trường, cán bộ quản lý giáo dục, giáo viên và nhân viên, chất lượng giáo dục, cơ sở vật chất và trang thiết bị trong hoạt động giáo dục.

Ủy ban nhân dân tỉnh Hậu Giang đã ban hành Quyết định số 20/2024/QĐ-UBND ngày 08/7/2024 quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Sở Giáo dục và Đào tạo tỉnh Hậu Giang quy định rõ chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của Sở Giáo dục và Đào tạo tỉnh Hậu Giang theo quy định của Chính phủ và hướng dẫn của Bộ Giáo dục và Đào tạo. Theo đó, "Sở Giáo dục và Đào tạo là cơ quan chuyên môn thuộc Ủy ban nhân dân tỉnh; thực hiện chức năng tham mưu, giúp Ủy ban nhân dân tỉnh quản lý nhà nước về giáo dục và đào tạo ở địa phương theo quy định của pháp luật và thực hiện các nhiệm vụ, quyền hạn theo phân cấp, ủy quyền của Ủy ban nhân dân tỉnh, Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh"⁽¹⁾.

Hiệu quả công tác quản lý nhà nước về giáo dục và đào tạo của Ủy ban nhân dân tỉnh Hậu Giang còn thể hiện ở việc sắp xếp, tổ chức lại các cơ sở giáo dục mầm non, tiểu học, trung học cơ sở trên địa bàn phù hợp với điều kiện thực tiễn. Trên cơ sở rà soát hằng năm, Ủy ban nhân dân tỉnh Hậu Giang tiến hành sắp xếp, bố trí cán bộ, giáo viên phù hợp với điều kiện của mỗi cấp học, đảm bảo đủ biên chế theo vị trí việc làm đã được phê duyệt. Quan tâm đầu tư, phát triển nhằm phát huy vai trò của các trung tâm học tập cộng đồng, tạo điều kiện để mọi người có thể tham gia học tập dưới nhiều hình thức thích hợp, thực hiện mục tiêu học tập suốt đời.

Trên cơ sở Nghị quyết số 19-NQ/TW ngày 25/10/2017 của Ban Chấp hành Trung ương về tiếp tục đổi mới hệ thống tổ chức quản lý, nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động của các đơn vị sự nghiệp công lập, Ủy ban nhân dân tỉnh Hậu Giang đã tiến hành rà soát, sắp xếp lại các cơ sở giáo dục. Tính đến tháng 12/2024, trên địa bàn tỉnh

có 317 trường từ mầm non đến trung học phổ thông, trong đó mầm non, mẫu giáo có 88 trường (5 trường tư thục); tiểu học có 144 trường, trung học cơ sở có 62 trường, trong đó có 01 trường Phổ thông dân tộc nội trú Him Lam) và 23 trường trung học phổ thông (trong đó có 01 trường Phổ thông dân tộc nội trú tỉnh); 01 Trung tâm hỗ trợ phát triển giáo dục hòa nhập tỉnh Hậu Giang (trước đây là Trường Dạy trẻ khuyết tật tỉnh Hậu Giang)⁽²⁾.

Ủy ban nhân dân tỉnh Hậu Giang đã làm tốt công tác chỉ đạo việc tuyển dụng, đánh giá, bồi dưỡng, đào tạo đội ngũ cán bộ, viên chức ngành giáo dục và thực hiện chính sách đối với đội ngũ tại các cơ sở giáo dục. Đồng thời, chú trọng cử cán bộ quản lý, giáo viên đủ điều kiện tham gia các lớp học tập, bồi dưỡng về lý luận chính trị, chuyên môn, nghiệp vụ để nâng cao kiến thức. Trên cơ sở đó, trình độ, năng lực của cán bộ, giáo viên ngành giáo dục tỉnh Hậu Giang ngày càng được nâng lên, đáp ứng yêu cầu về tiêu chuẩn nghề nghiệp. Đội ngũ cán bộ, giáo viên ngày càng đảm bảo về số lượng và nâng cao về chất lượng. Tính đến hết năm 2024, tổng số cán bộ, giáo viên, nhân viên, người lao động toàn ngành là 9.218 người, trong đó có 756 cán bộ quản lý; 7.655 giáo viên; 952 nhân viên và lao động hợp đồng⁽³⁾.

Ủy ban nhân dân tỉnh Hậu Giang luôn chú trọng thực hiện công tác phổ cập giáo dục, xóa mù chữ và xây dựng trường chuẩn quốc gia, xây dựng xã hội học tập. Theo đó, các cấp ủy, chính quyền và cơ quan chuyên môn đã thường xuyên quan tâm, chăm lo đến công tác xóa mù chữ và phổ cập. Tỷ lệ phổ cập giáo dục, xóa mù chữ của tỉnh được duy trì một cách bền vững và từng bước nâng lên. Tổ chức thực hiện đồng bộ nhiều giải pháp nhằm duy trì thành quả công tác phổ cập giáo dục, xóa mù chữ theo hướng mở, bền vững, phù hợp với đặc điểm, nhu cầu của người học và thực tiễn của địa phương. Kết quả thống kê cho thấy, năm 2023 tỉnh đã duy trì đạt chuẩn phổ cập giáo dục mầm non trẻ năm tuổi, đạt chuẩn xóa mù chữ ở mức độ 2, đạt chuẩn phổ cập giáo dục ở mức độ 3, được Bộ Giáo dục và Đào tạo công nhận đạt chuẩn Phổ cập giáo dục Trung học cơ sở ở mức độ 2⁽⁴⁾.

Bên cạnh đó, Ủy ban nhân dân tỉnh Hậu Giang luôn đảm bảo các điều kiện về cơ sở vật chất, tài sản, tài chính theo quy định của nhà nước. Trên cơ sở đó, ban hành các văn bản quy định về quyền tự chủ, trách nhiệm giải trình của các cơ sở giáo dục thuộc thẩm quyền quản lý về thực hiện nhiệm vụ và chất lượng giáo dục. Trong những năm

qua, ngành giáo dục của tỉnh đã được quan tâm đầu tư cơ sở vật chất cơ bản đáp ứng nhu cầu dạy và học. Sở Giáo dục và Đào tạo đã quan tâm tham mưu Ủy ban nhân dân tỉnh đầu tư cơ sở vật chất, thiết bị dạy học, thực hiện rà soát lại danh mục thiết bị dạy học tối thiểu các lớp để điều chỉnh danh mục thiết bị dạy học. Đồng thời, có văn bản hướng dẫn, chỉ đạo các cơ sở giáo dục xây dựng kế hoạch về sử dụng cơ sở vật chất, trang thiết bị, phòng học nhằm nâng cao hiệu quả sử dụng. Công tác nâng cấp, sửa chữa cơ sở vật chất phục vụ cho năm học 2023-2024 đã được các cấp quản lý giáo dục và các cơ sở giáo dục đặc biệt quan tâm. Cụ thể: Tổng số phòng học, phòng chức năng được nâng cấp sửa chữa và xây mới với tổng kinh phí là 163.964.458.600 đồng (5).

Ủy ban nhân dân tỉnh Hậu Giang luôn chú trọng công tác kiểm tra, hướng dẫn các cơ sở giáo dục thuộc phạm vi quản lý thực hiện bảo đảm chất lượng giáo dục và việc tuân thủ pháp luật của các cơ sở giáo dục. Đồng thời, tăng cường công tác hướng dẫn, kiểm tra, thanh tra các cơ sở giáo dục chấp hành pháp luật về giáo dục. Thực hiện tốt việc hướng dẫn chuyên môn, nghiệp vụ theo quy định. Hằng năm, Sở Giáo dục và Đào tạo tỉnh Hậu Giang đã tham mưu để Ủy ban nhân dân tỉnh tổ chức các lớp bồi dưỡng lý luận chính trị, tập huấn chuyên môn, nghiệp vụ, hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ theo đúng quy định. Sở Giáo dục và Đào tạo tỉnh Hậu Giang đã làm tốt công tác tham mưu, xây dựng kế hoạch thanh tra, kiểm tra một cách cụ thể, rõ ràng, xác định rõ thời gian thực hiện, thời gian hoàn thành.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, công tác quản lý nhà nước về giáo dục và đào tạo của Ủy ban nhân dân tỉnh Hậu Giang còn tồn tại một số hạn chế, bất cập. Nhận thức của một số cấp ủy, người đứng đầu về vai trò, tầm quan trọng trong công tác quản lý nhà nước về giáo dục còn hạn chế. Công tác chỉ đạo, hướng dẫn, triển khai thực hiện văn bản lãnh đạo, chỉ đạo phát triển giáo dục trên địa bàn tỉnh chưa thực sự sâu sát, thiếu đồng bộ, nên hiệu quả chưa cao. Việc sắp xếp, tổ chức lại các cơ sở giáo dục mầm non, tiểu học, trung học cơ sở trên địa bàn tỉnh chậm được kiện toàn, đổi mới. Chương trình, phương pháp giảng dạy còn nặng về lý thuyết mà nhẹ về thực hành, chưa phát huy hết sức sáng tạo của người học. Công tác phổ cập giáo dục, xóa mù chữ và xây dựng trường chuẩn quốc gia, xây dựng xã hội học tập chưa thực hiện đúng tiến độ theo lộ trình đề ra. Việc đảm bảo các điều kiện về cơ sở vật chất, tài sản, tài chính, theo quy định của nhà nước còn gặp khó khăn về kinh phí...

2. Giải pháp tăng cường quản lý nhà nước về giáo dục và đào tạo của Ủy ban nhân dân tỉnh Hậu Giang thời gian tới

Một là, nâng cao nhận thức, trách nhiệm của cấp ủy, chính quyền, người đứng đầu về vai trò của quản lý nhà nước về giáo dục và đào tạo.

Nhận thức đóng vai trò đặc biệt quan trọng trong việc tạo cơ sở, tiền đề xây dựng kế hoạch về các mặt công tác nói chung, quản lý nhà nước về giáo dục và đào tạo nói riêng. Trên cơ sở đó, đòi hỏi cấp ủy, chính quyền, người đứng đầu các cấp cần nâng cao nhận thức, xác định rõ trách nhiệm trong công tác lãnh đạo, chỉ đạo quản lý nhà nước về giáo dục và đào tạo. Đưa nội dung lãnh đạo công tác tuyên truyền và quản lý nhà nước về giáo dục vào chương trình, kế hoạch công tác của Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Hội đồng nhân dân tỉnh và Ủy ban nhân dân tỉnh để tạo sự nhất quán về mặt chủ trương trong công tác lãnh đạo, chỉ đạo thường xuyên.

Đẩy mạnh công tác thông tin, tuyên truyền chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về các chính sách, chương trình giáo dục và đào tạo. Trên cơ sở đó, nâng cao nhận thức của cộng đồng, xã hội về vị trí, vai trò của giáo dục và đào tạo trong tiến trình hội nhập xã hội hiện nay. Ủy ban nhân dân tỉnh Hậu Giang cần lãnh đạo Sở Giáo dục và Đào tạo tỉnh, các cơ quan, đơn vị liên quan nghiên cứu, xây dựng kế hoạch, chương trình tuyên truyền, phổ biến thông qua nhiều hình thức thích hợp như thông tin, truyền thông trong các cuộc họp định kỳ của cấp ủy đảng, chính quyền, đoàn thể, khu dân cư. Xây dựng chuyên trang, chuyên mục, tăng cường số lượng tin, bài về công tác giáo dục và đào tạo để thông tin, tuyên truyền thường xuyên. Thông qua đó, tạo sự thống nhất, đồng thuận trong các tầng lớp nhân dân khi triển khai thực hiện nhiệm vụ quản lý nhà nước về giáo dục và đào tạo của Ủy ban nhân dân tỉnh.

Hai là, đổi mới nội dung, phương thức quản lý nhà nước về giáo dục và đào tạo

Để làm tốt công tác này, Ủy ban nhân dân tỉnh Hậu Giang cần nghiên cứu, tiếp tục rà soát, xây dựng và hoàn thiện quy trình ban hành văn bản quản lý nhà nước về giáo dục và đào tạo theo đúng quy định. Bảo đảm đúng thể thức, nội dung không trái với pháp luật và phù hợp với thực tiễn. Tiếp tục rà soát, phát hiện những văn bản không còn

phù hợp, có sự mâu thuẫn, chồng chéo, không đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ đổi mới giáo dục để kịp thời kiến nghị cấp có thẩm quyền sửa đổi, bổ sung hoặc bãi bỏ.

Đổi mới phương thức quản lý nhà nước về giáo dục và đào tạo theo hướng lập và giao kế hoạch ngân sách đáp ứng yêu cầu phát triển về giáo dục và đào tạo của tỉnh. Đồng thời, từng bước giao quyền tự chủ cho các trường học có đủ điều kiện để phát huy tính chủ động, sáng tạo, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục.

Xác định trách nhiệm của Ủy ban nhân dân tỉnh, Sở Giáo dục và đào tạo tỉnh cùng các đơn vị liên quan, đảm bảo hiệu quả trong công tác quản lý. Tăng cường quản lý nhà nước về nội dung, chương trình và chất lượng giáo dục. Chú trọng đưa công nghệ thông tin vào ứng dụng thực hiện trong công tác quản lý nhà nước về giáo dục và đào tạo.

Bám sát quan điểm chỉ đạo của Đảng tại Đại hội XIII, đó là: “Đẩy nhanh thực hiện đổi mới căn bản, toàn diện và nâng cao chất lượng giáo dục, đào tạo, trọng tâm là hiện đại hóa và thay đổi phương thức giáo dục, đào tạo, nhất là giáo dục đại học, giáo dục nghề nghiệp”⁽⁶⁾. Tiếp tục xây dựng, hoàn thiện cơ sở dữ liệu ngành giáo dục, kết nối liên thông dữ liệu ngành với các cơ sở dữ liệu quốc gia. Tăng cường các điều kiện đảm bảo thực hiện việc chuyển đổi số và kỹ năng ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy và học. Xây dựng hệ thống kiểm định độc lập đánh giá chất lượng công tác giáo dục và đào tạo. Trong tổ chức thực hiện cần kết hợp các phương thức quản lý một cách linh hoạt, hài hòa thông qua hình thức vận động thuyết phục, khuyến khích, động viên...

Ba là, tăng cường sự lãnh đạo các cơ quan, đơn vị liên quan phối hợp quản lý nhà nước về giáo dục và đào tạo

Để thực hiện tốt nhiệm vụ quản lý nhà nước về giáo dục và đào tạo, Ủy ban nhân dân tỉnh Hậu Giang cần đẩy mạnh lãnh đạo các cơ quan, đơn vị liên quan phối hợp quản lý nhà nước về giáo dục và đào tạo. Trong đó, chú trọng sự phối hợp với các đơn vị chức năng như Sở Giáo dục và Đào tạo, Sở Tài chính, Sở Kế hoạch và Đầu tư, Sở tài nguyên và Môi trường, Sở Xây dựng, Sở Nội vụ... Việc phối hợp công tác trên cơ sở chủ động, tích cực và hiệu quả để thực hiện các nhiệm vụ liên quan đến lĩnh vực giáo dục.

Ủy ban nhân dân tỉnh Hậu Giang cần thường xuyên lãnh đạo Sở Giáo dục và Đào tạo đảm bảo mục tiêu, nhiệm vụ chuyên môn, nghiệp vụ và chất lượng giáo dục. Đẩy mạnh hoạt động phối hợp trong công tác kiểm tra, thanh tra; chủ động đề xuất với Sở Giáo dục và Đào tạo tỉnh xây dựng kế hoạch về các giải pháp nâng cao chất lượng chuyên môn, nghiệp vụ của đội ngũ cán bộ quản lý, giáo viên các trường trên địa bàn thành phố. Trong đó, chú trọng quán triệt chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về giáo dục và đào tạo. Ủy ban nhân dân tỉnh Hậu Giang lãnh đạo Sở Kế hoạch và Đầu tư nghiên cứu, xây dựng quy hoạch phát triển giáo dục trên địa bàn tỉnh đảm bảo khoa học và có tính khả thi cao. Việc quy hoạch phát triển giáo dục phải đặt trong tổng thể phát triển các lĩnh vực kinh tế, văn hóa, xã hội, quốc phòng, an ninh... của tỉnh.

Đồng thời, lãnh đạo sự phối hợp giữa Sở Tài chính để tranh thủ các nguồn đầu tư, thực hiện quy hoạch phát triển sự nghiệp giáo dục trên địa bàn; phối hợp với Sở Tài nguyên và Môi trường trong nghiên cứu, xây dựng quy hoạch, giành quỹ đất để phát triển các cơ sở giáo dục, đảm bảo phù hợp với quy hoạch phát triển của thành phố và quy định của Nhà nước về khuôn viên đối với từng loại hình cơ sở giáo dục. Hằng năm, xây dựng kế hoạch kiện toàn tổ chức bộ máy, tuyển dụng biên chế, đề bạt, bổ nhiệm cán bộ quản lý giáo dục theo đúng quy định của Ủy ban nhân dân và hướng dẫn của Sở Giáo dục và Đào tạo tỉnh Hậu Giang.

Bốn là, tăng cường công tác hướng dẫn, kết hợp với thanh tra, kiểm tra việc thực hiện quy định của pháp luật về giáo dục và đào tạo

Để công tác quản lý nhà nước về giáo dục và đào tạo đạt hiệu quả cao, Ủy ban nhân dân tỉnh Hậu Giang cần hướng dẫn công tác thanh tra, kiểm tra đảm bảo theo đúng chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Tăng cường hướng dẫn, kiểm tra, thanh tra các đơn vị giáo dục trên địa bàn thuộc phạm vi quản lý về thực hiện các văn bản pháp quy, trong đó, chú trọng công tác chuyên môn, nghiệp vụ giáo dục.

Tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra việc thực hiện chính sách pháp luật về giáo dục và đào tạo nhằm xây dựng môi trường giáo dục lành mạnh, ngăn ngừa và xử lý nghiêm các hành vi sai phạm. Xây dựng đội ngũ thanh tra vững về chuyên môn, phẩm chất tốt; chú trọng tuyên truyền tốt các chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước

đến cán bộ, giáo viên để thực hiện. Giải quyết kịp thời, thấu đáo các kiến nghị, ý kiến phản ánh của giáo viên, nhân viên từ cơ sở; hạn chế tối đa đơn thư vượt cấp. Tăng cường thực hiện phân cấp quản lý về tài chính đối với các cấp quản lý và các cơ sở giáo dục nhằm phát huy tính tự chủ, tự chịu trách nhiệm. Bên cạnh đó, Ủy ban nhân dân tỉnh Hậu Giang cần phát huy vai trò của Thanh tra nhân dân, Thanh tra chuyên ngành và sự giám sát của các đoàn thể trong và ngoài ngành đối với việc sử dụng các nguồn đầu tư cho sự nghiệp giáo dục và đào tạo của địa phương. Tiếp tục sử dụng và quản lý có hiệu quả các nguồn đầu tư cho giáo dục kết hợp với việc đẩy mạnh công tác xã hội hóa giáo dục./.

Tài liệu tham khảo

- (1), (2), (3), (4), (5) Sở Giáo dục và Đào tạo tỉnh Hậu Giang, Báo cáo tổng kết năm học 2023-2024 và phương hướng, nhiệm vụ trọng tâm năm học 2024-2025, tháng 12/2024, tr.1,1,2,8,12
- (6) Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, t.1, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.221.

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

1. Ban Chấp hành Trung ương, Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 4/11/2013 về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng nhu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế.
2. Tăng cường công tác quản lý nhà nước về giáo dục, <https://binhphuoc.gov.vn/vi/news/tin-tuc-su-kien-421/tang-cuong-cong-tac-quan-ly-nha-nuoc-ve-giao-duc-33902.html>, ngày 10/10/2023.